

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PREȚIULU ABONAMENTULUI.
 Pentru Austro-Ungari'a :
 Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
 Pentru Romani'a si strainetate:
 Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PREȚIULU INSERTIUNILORU:
 Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
 cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
 si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei
 „BISERIC'A si SCÓL'A.“
 Er banii de prenumeratiune la
 TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Principele de coróna RUDOLF.

Cá unu fulgeru a petrúnsu in inim'a bisericeii si poporului románu scirea de durere, cá barbatulu, chiamatu a conduce odinóra destinele iubitei nóstre patrii, precum si destinele intregii monarchii austro-ungare, Alteti'a s'a ces. reg. *Principele de coróna Rudolf* a incetatu din viétia in flórea barbatiei sale in din'a de 31. Ianuaru st. n. a. c., lasandu in celu mai profundu doliu augst'a casa domnitória si tóte popórele monarchiei.

Biserice'a si poporulu románu, vecinicu recunoscetoriu pentru multele binefaceri primite din indurare, angustei case domnitórie privea cu mandria si cu incredere la barbatulu, carele invetiase dela angustulu seu parinte si dela augst'a s'a mama a iubi popórele sale si a traí si a lucrá nu-mai pentru desvoltarea si inaintarea lor.

Inbirea si alipirea bisericeii si poporului románu cátra tronu si dinasti'a Habsburgiloru forméza de multu cea mai insemnata virtute nationala si o parte constitutiva a individualitáti poporului nostru. Acést'a virtute este momentulu, carele a facutu se petrunda atát de afundu doliulu in inimile nóstre.

Plangem, pentru cá prin plansulu nostru se contribuim macar cu ceea ce póte contribuí o picatura in mare la alinarea dureriloru, in cari a strepusu acésta grea lovitura a sortii pre celu mai iubitulu monarchu din lume.

Dar noi bisericea suntem; si a bisericeii chiamare si detorintia este a-se rugá si a mangaiá pre cei ce se afla in durere!

In conformitate cu acést'a detorintia din partea Présantiei Sale parintelui Episcopu alu nostru, si precum suntem informati si din partea Escelentiei Sale domului Metropolitu si a Présantitului domnu Episcopu alu Caransebesiului s'a orénduitu a-se trage clopotele la tóte bisericele, ér in din'a inmormentarii a-se tiené servitiu divinu si parastasu. si in accasi di a-se sistá tienerea prelegeriloru in scóle. Plangendu din adenculu inimei nóstre ne supunem acestei detorintie; si cu ochii scaldati in lacrami, plecandu genunchii nostri catra Celu Atotputernicu strigamu din adenculu inimiloru nóstre inaintea altareloru bisericeii Domnului:

„Dómne pre celu ce din a t'a indurare si nespusa iubire de ómeni l'ai tramisu poporului teu, cá se-lu povetiniésca si stepanesca intru dreptate, pre celu ce l'ai pusu protectoru si aperatoriu alu bisericeiloru tale, pre celu carele prin intiept'a s'a stepanire a doveditu lumii si noue, celoru, pre cari ne stepanesce, cá dela tine este tramisu, cá intru poruncile tale se stepanesca popórele sale, pre Maiestatea S'a augstulu nostru Imperatu si Rege *Franciscu Iosif Antaiulu* si intrég'a Augusta casa domnitória intaresce-o cu puterea santului teu Duchu, cá se póta se supórté acésta grea lovitura a sortii, — ér pre celu ce l'ai chiamatu la tine odichnesce-lu cu dreptii cari din veacu bine ti-au placutu tie.“

In veci amintirea lui!

Din viéti'a economica a poporului nostru.

Suntem, seau nu suntem? Traimu, seau nu traimu noi, biseric'a si poporul romanu din aceste parti?

Omu nu este intre noi, carele se nu ne raspunda, la acést'a intrebare, ca dá, suntem, traimu, si voim se traimu, cá biserica autonoma, cá biserica a lui Christos, menita a promová bunastarea si a fauri fericierea credintiosiloru nostri.

Dar lucrarea nóstra fia ea buna, seau mai putien buna, nu se póte mesurá si judecá, decât numai dupa ródele, dupa productele, pre cari le putem aretá. Si vóm fi sporitu noi in multe dírectiuni prin impreun'a lucrare a clerului si poporului in cadrulu legii organice; dar cand ne uitám la economi'a, la gospodari'a poporului nostru, nu vedem in tot locul, facendu-se binele, nu vedem in tot locul progresulu, nu vedem in tot locul sporiulu omului, carele a plecatu pre calea cea grea a vietii cu gandulu la trainicia.

Avem multe parochii, in cari credintiosii nostri sunt binisior porniti pre calea desvoltárii, in cari credintiosii nostri cumpera pamenturi, si nu vendu pre cele ce le-au moscenitu dela parinti. Dar din nefericire vomu fi avend éراسi alte parochii, in cari credintiosii nostri perdu pamenturile, si seracescu, asia dicendu, vediendu cu ochii.

Amendoue aceste momente, si anume si inaintarea pre terenulu economicu: tocma asia cá si nefericit'a pornire spre cadere si seracia au devenitu astadi pentru bisericiani, si pentru toti cei ce iubescu biseric'a si poporul, cele mai insemnate cestuni, cari ni-se impun de urgentia cá cestuni la ordinea dilei.

Si inaintarea si seraci'a in cele economice si-au cauzele lor.

Netagaduitu lucru este, ca mersulu economicu de astadi alu poporului nostru sta in cea mai strensa legatura cu starea de fierbere si cu gréu'a lupta, in carea se gasescu astadi tóte popórele din Europ'a.

Pre terenulu economicu astadi intréga Europ'a trece prin o grea crisa.

Dar dupa ce noi nu putem schimbá nimicu din mersulu acestei crise; si dupa ce noi voimu cu o resolutiune dóra íara parechia in istori'a lumii, se traimu, si se avem viitoriu: astfelu ni-se impune neaperatu detorinti'a, cá diu'a si nóptea si neobositi se gandimu, si se studiám la aflarea mijlóceloru, prin cari se sustienem cu succesu, si se inlesnim lupt'a poporului nostru pre terenulu economicu, si se putem face facia ori carei crise.

Asia credem noi, ca unu studiu intensivu si nentreruptu alu vietii economice a poporului nostru nu se póte, cá se nu ne conduca la bine.

Plugariulu românú dice in intieleptiunea lui, basata pre o lunga esperientia si chiar pre filosofi'a poporului romanu, ca „inaintea lui nu este omu, omulu, carele nu-si are cas'a si asiedimentulu lui,

in satulu lui, unde s'a treditu din mosi, stremosi.“ Mai dice un'a plugariulu fruntasu, carele tiene la sene. Dice adeca si aceea ca „nu este omu, omulu, care are datorii.“

In comunele, cari sunt in scadere au lasatu ómenii multu din acést'a intieleptiune, fosta odinóra de rigóre in tóte satele romanesci. Sunt astadi multi plugari, cari locuiescu pre arenda, seau cá servitori in casele altor'a; ér a face datorii astadi numai este, precum era odata *unu lucru de rusine*, desi nu sunt dóra nici douedeci, nici treidieci de ani, de cand era mare batjocura pentru plugariulu romanu, daca i-dicea cinev'a cuvintele: „si tu esti omu, d'apoi ca esti datoriu vendutu.“

Va se dica in satulu, in carele sunt ómenii datori, se scii, ca am caditu nu numai in privinti'a economica, dar am caditu si din caracterulu nostru nationalu. Am perdutu multu din semtiulu si din nationalitatea nóstra. Nu mai tienem la datinile si la disciplin'a remasa noue de mostenire din fericitii nostri betrani.

Inainte vreme, cand si-insurá romanulu feciorulu, seau si-maritá fet'a, mai antaiu de tóte ingrijea, ca tener'a parechia se aiba o casutia, unu caru cu boi, si câte putien pamentu, din carele ómenii cei teneri se póta traí cu munc'a loru in modu cinstitu, si cand soerulu mare si soerulu micu doreau miriloru: „norocu si mintea cea buna,“ le diceau tot de odata, fetulu meu se traiti, si se stepaniti cas'a si pamentiorulu vostru, se nu-lu instreinati, — si Ddiu se-ve ajute, cá se inmultiti binele nostru, se aveti cu ce se traiti voi si pruncii, pre cari vi-i-a dá Ddiu.“

Astadi nu mai póte impartasi in tot locul tatalu romanu binecuventarea acést'a classica de frumoasa filoru sei.

In multe locuri nu mai este rusine a locuí in casa pre arenda, nu mai este rusine a face detorii.

Este nespusu de mare reulu, de carele vorbim. Si voind noi a studiá cauzele, cari l'au infiptu cá o rana, plina de veninu in corpulu nostru nationalu, am deschisu cartea cea mare a istoriei desvoltárii popóreloru pre terenulu economiei nationale.

Sie éta ce am aflatu:

Datoriile cele multe si mari de astadi, cand lumea traiesce, si lucréza mai multu cu papire si cu datorii, decât cu valori reale, si-au lnat inceputulu mai cu seama cu introducerea industriei de fabrica si cu introducerea birocratismului in statu si inmultirea functionariloru. Pentru a construi si a sustiené o fabrica, trebeu capitalu mare. Si omulu, carele o-a construitu si o sustiene a avutu, si are lipsa de bani multi, fórte multi, pre cari neavendu-i a intratu in datorii. Lucratoriulu, carele lucréza in fabrica, capeta leaf'a cu septeman'a, seau cu lun'a, si cá se póta traí, si se póta imbracá a trebuitu se cum-pere cele trebuintióse pre datoria. Negutietoriulu, care vinde productele fabricantului, nici elu n'a avutu bani

de ajunsu, cá se-le platésca. A luat delá fabricantu a parte pre plata, ér pentru o parte mare a remasu datoriú. Cá se póta vinde multu si negutiatoriu lu vinde si elu, cum póte, cand capeta bani, pre bani, si cand nu capeta bani, vinde pre detoria. Cei dantai ómeni, cari sunt avisati a cumperá pre datoria sunt functionarii, seau cum ii-numesce poporulu, domnii. Domnii capeta leaf'a pe luna, si cum va fi de rëndu, cine a incaputu domnu, cá omu seracu, totu seracu remane in tóta viéti'a. Viéti'a de domnu este scumpa, si nu inzadaru dice romanulu, ca „nasulu subtire cu mare cheltuiéla se tiene.“ Precum nu se pré ajungea plat'a, pre cand era mai mica: tocma asia nu se ajunge, dupa ce s'a facutu mai mare. Si urmarea este ca ceea ce nu se ajunge din plata, se cumpera pre datoria.

Dar si lucratoriu lu si functionariulu are leafa, si usioru, seau greu, face elu ce face, si-si imparte cum póte, si platesce cât póte; ér negutiatoriu lu incurca si elu cum póte, platesce cand póte, cand nu mai si prolungesce terminele de plata, mai falimentéza. Face cum póte; dar se tiene in curagiu.

* * *

Plugariulu romanu nu este nici lucratoriu de fabrica, carele si-capeta plat'a la septemana, seau la luna, nu este nici functionariu platitu regulatu, si nu este nici negutiatoriu cu sianse de cascigu.

Plugariulu nostru este plugariu si numai plugariu.

Si plugariulu, care are pamentu, este supusu la bunavointi'a noriloru; si la bunavointi'a radielorú sórelui. Si cand este bine, este bine, capeta odata in anu bani pre rodurile sale.

Dar celu fara pamentu?

In 4, seau celu multu in 6 luni capeta de lucru, si capeta si vr'o doi bani; dar in celalaltu timpulu alu anului, nici lucru nici bani. Plugariulu nici celu cu pamentu. nici celu fara pamentu nu póte calculá nici odata la unu anumitu cascigu siguru. Economii'a campului seamana multu cu loteri'a; si plugariulu nici odata nu póte scí dinainte, cât i-va rodí pamentulu, si câti bani va capetá pre rodurile sale.

De aceea diceau betranii, ca „este rusine a fi datoriú,“ si ca nu este omu omulu, carele n'are cas'a si asiediementulu lui.

Omulu, care iea bani imprumutu pre cameta grea, trebue se aiba unu venitu siguru, cá se póta plati la timpulu cametele, si se póta respunde capitatulu. Plugariulu nostru traíndu astadi in imprejurári atát de grele, in cari nu póte contá pre venitu siguru, — pentru densulu si celu mai micu imprumutu póte se-lu conduce la sapa de iemnu. Dovéda despre acést'a ne póte serví unu esemplu chiar din viéti'a poporului nostru. In nefericitulu anu de fómete 1863 neavendu plugarii nostri bucate, au intratu in multe parti in datorii pre la feliurite bance; si rezultatele funeste ale asia numitului impramutu de fómete din

acelu anu nefericitu le sentimu fórte greu toti cei ce traímu in contactu cu poporulu romanu.

Nu este imprumutulu pentru plugariu ne spunu consecintiele fneste ale anului 1863.

Cá se póta lucrá cinev'a cu bani streini se recere multa inteligentia si prevedere, pre carea inca pana acum nu o-am potutu dá plugariulu romanu.

De aceea omulu celu mai iubitoriu de biseric'a si poporulu romanu a fost si este omulu, carele apera pre plugariu de a contrage cu usiurintia imprumuturi, si a-se face sclavu cametelorú, pre cari trebue se-le platésca.

Vom continuá.

Hermin'a Popoviciu Desseanu

presiedinta a reuniunei femeiloru romane din Arad si provintia.

Cá unu fulgeru s'a respanditu Vineri'a trecuta in sinulu societátii nóstre trist'a scire, cá *Hermin'a Popoviciu Desseanu*, in urm'a unui morbu repentinu in etate abia de 44 de ani si in anulu 24 alu fericitei sale casatorii a incetat din viétiá.

La marginea mormentului se vede, si se cunósce valórea omului in acést'a viétiá!

Repausat'a in Domnulu descinde din un'a din cele mai fruntasie familii romanesci, din famili'a fericitului intru aducere aminte Episcopu Gerasimu Ratiu.

Cá fiica a fericitului protopresviteru alu Aradului Ioan Ratiu, — dens'a a primitu in cas'a parintésca o educatiune din cele mai ingrijite, — o edncatiune in carea a prevalatu cultur'a religiósá-morala. Cu crescerea intru fric'a Domnului a intratu repostat'a pre cararea cea spinósá a acestei vieti.

Firea s'a blanda, manierele sale frumóse, tienut'a s'a demna, si inim'a-i nobila a facutu dintrens'a in familia o a deverata padóba a sociului ei, o adevérata mama a fiului si fiicelorú sale, ér in societate o adevérata matróna ramana.

Reposat'a in casa era o económ'a de modelu, ér in societatea romanésca s'a distinsu totdeun'a prafabilitate nefatariata si prin tienerea cu rigóre la din tinele religióse si nationale ale poporului romanu.

Dar repostat'a nu a trairu numai familiei sale. Conduca de iubirea catra bisericá si natiune repostat'a a conceputu ideii'a infientiárii reuniunei femeiloru romane din Aradu si provincia; si crescuta intru fric'a Domnului si in datinile poporului romanu, — alu densei este meritulu, ca in statutele reuniunei s'a indusu principiulu, cá scól'a de fetitie infientianda prin reuniune se fia „confessionala,“ si scól'a si reuniunea se se puna sub patronatulu si scutulú bisericiei.

Dens'a s'a dusu dintre noi pré timpuriu, cand famili'a si societatea romanésca avea mai mare trebuintia de bunele sale servitie. Lips'a densei se va

semți multu timpu in societatea romanéscă din Arad si provincia.

Dar opu alu provedintiei este si acést'a grea lovitura a sortii pentru famili'a s'a si pentru societatea romanéscă. Si astfelu fiend, mangaiarea familiei si a societătii o vom aflá in faptulu, ca defunct'a si-a plinitu cu demnitate cararea acestei vietii, si la trecerea s'a din acést'a lume a obtinutu aceea, ce dilnicu rogám pre Ddiu: „sfersitu crestinescu vietii sale“; si istori'a reuniunii femeiloru romane din Araeu, a carei'a devotata presidenta a fost dela inceputu si pana la ultim'a resuflare, si prin acésta reuniune istori'a educatiunii neamului romanescu din aceste pàrti va amintí totdeun'a cu peitate numele densei.

Remasitiile pamentesci ale reposatei s'au depusu ieri dupa amédi spre odichna eterna in cimiteriulu din Aradu cu o rara solemnitate in present'i'a unui publicu alesu atât din orasiulu Aradu, cât si din giuru.

Nu pompa esterna s'a vedintu in momentulu, cand sncietatea a datu defunctei tributulu din urm'a; ci unu doliu generalu, provenitu din iubirea si simpatiele, ce a lasatu defunct'a in inimile tuturor celoru ce o au cunoscutu.

Petrundietoriu si sfasiitoriu de inima a fost momentulu, cand s'a depusu sieriulu in mormentu. In acestu momentu ieromonachulu **Augustin Hamsa** a a tienutu unu discursu scurtu, in carele amintindu frumósele calitáti ale defunctei, rosti cuvinte de mangaiare catra famili'a remasa in doliu, accentuandu cu deosebire, cà nu este veduvu si nu este orfanu omulu, carele pórtá in inim'a s'a credint'i'a in Ddiu, si reamintindu orfaniloru cuvintele din urma, pre cari le-a vorbitu defunct'a pre patulu de mórte: „se fia bunu si ascultatori, si se traiéscă in legea Domnului.“

Depunendu o lacrima de durere pre mormentulu defunctei rogámu pre Ddiu, cá pre famili'a remasa in doliu se-o intaréscă cu man'a sa cea tare, cá se póta suportá acésta grea lovitura a sortii; ér sufletulu reposatei se-lu asieze Celu Atot puternicu cu dreptii.

Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

In cele ce urméza publicámu annunciulu funebru edatu de familia si de comitetulu reuniunii:

Ioanu Popoviciu Desseanu advocatu, in numele seu si a pranciloru sei minoreni **Adrianu**, **Aureli'a**, **Livi'a** si **Octavi'a**, precum a lui **Liviu Ratiu** cá frate, a **Irinei Ratiu** maritata **Milovanu**, si **Paulei Ratiu** cá sorori, a lui **Valeriu** si **Auror'a Milovanu**, **Aurelianu**, **Veturi'a** si **Terentiu Aiudanu**, **Aureli'a**, **Hortensi'a** si **Paraschev'a Ratiu** cá nepoti si nepóte, a lui **Paul Milovanu**, **Simeonu P. Desseanu**, **Emanuilu Russu**, **Ioanu Belle**, **Terenti'a P. Desseanu** n. **Vultur**, **Sofi'a Ratiu** n. **Dascalu**, **Ann'a Ratiu** n. **Ioanovicu**, cá cumnati si cumnate; cu anima franta aduce la trista cunoscintia, cá amat'a sa socia, respective mama, sora matusia si cumnata **Hermin'a Popoviciu Desseanu** nasc. **Ratiu**, *presiedint'a Reuniunii femeiloru romane din Arad si provintia* in alu 45-lea anu alu etatei si alu 24-lea anu alu casatoriei in 1. Februaru a. c. st. nou la 2 óre dupa mediulu noptiei au repausatu in Domnulu. Osamintele repausatei se vor

asiedia, dupa ritulu gr. or. rom. in 2. Februaru a. c. st. n. dupa médiadi la 3 óre, de la locuint'a din strad'a **Révy** Nr. 14. spre odichna eterna in cimiteriulu din locu. — Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata! — Arad, in 1. Februaru 1889 st. n.

Comitetulu „Reuniunii femeiloru romane din Arad si provintia“ cu inim'a franta de durere aduce la cunoscintia trist'a scire, cá **Hermin'a J. Popoviciu Desseanu** devotat'a si demn'a presiedinta a *Reuniunii femeiloru romane din Arad si provintia* in urm'a unui morbu scurtu, dar plinu de suferintie a incetatu din vietia astadi la órele 2 deminéti'a, lasandu in celu mai profundu doliu neconsolabil a s'a familia, nenumeratele sale rudenii, — precum si reuninea, pre carea o a prezentatu si condusu cu celu si demnitate dela infiintarea acestei reuniuni si pana la ultim'a resuflare. Remasitiile pamentesci ale defunctei se voru depune spre odichna eterna mane in 2. Februaru nou anulu curentu la 3 óre dupa amédi. — In veci amintirea ei! — Arad, in 1. Februaru 1889. — Comitetulu „Reuniunii femeiloru romane din Arad si provintia.“

Unu respunsu.

In legatura cu articlii reproduci do noi din „Telegrafulu Romanu“ la atacurile nemeritate indreptate in contra bisericeii greco-orientale reproducemu dupa „Telegrafulu Romanu“ urmatoarele:

Unu fanatismu confesionalu plinu de ura si de intolerantia, si-varsa din când in când veninulu in colónele diariului din Clusiu „**Kolozsvár**“ asupr'a bisericeii nóstre, facénd comparatiune intre noi si intré románii gr. catolici din punctulu de vedere alu patriotismului, totdeun'a in detrimentulu reputatiunii nóstre, a celoru gr. orientali.

Noi pana mai eri-alaltaeri credeamu, cà la redactiunea numitului diaru se vor fi afláandu conducători liberi celu putieniu de siovinismulu confesionalu, daca nu si de celu politico-nationalu; de acea pe la incheerea anului trecut inu ciclulu de articoli am statu la vorba cu densii in bun'a credintia, cá ei nu-si vor inchide ochii dinaintea adeverului, si vor vedé cât de reu au fost pacaliti de colaboratorulu loru, când acel'a a pornitu in diariulu loru cu calumnii in contr'a bisericeii nóstre.

Acum inse unu nou capu de opera alu numitului diarin, ce-lu reproducemu mai la vale, ne impune convingerea, cá pentru „**Kolozsvár**“ este programu, cá se ne atace tot mereu biserice'a si institutiunile ei constitutionale invidiate de alta confesiune, care acelea nu si le póte eluptá; ér scopulu nu póte fi altulu, de cât cá se ne faca suspecti in ochii celoru dela putere, pe cari ar voi se-i induplece a ne sparge biserice'a, lipsindu-ne de institutiunilé, care ne-au datu o desvoltare biserice'scă, ce e dreptu anevoiósă, dar sigura, in scopulu culturai religio's-morale.

Deocamdata lasamu se judece immediatu publiculu cetitoriu de ori-ce confesiune asupr'a invectiveloru mai noue ale diariului „**Kolozsvár**,“ care si fara a le scuturá noi, se resfrâng, si cadu ele de sine, cá pó-

mele vermenóse, si vom reveni la ele numai la casulu, când impertinenti'a ómeniloru ne ar silí se esimu din tóte reservele; atunci apoi ne vom face socotél'a si cu acei frati ai nostri dulci, cari, precum se vede, ne ar inghití intr'o lingura de apa — daca ne ar puté.

Éta ce scrie „Kolozsvár“ in numerulu seu 16 din Sâmbat'a trecuta, sub titlulu „Afacerea greco-orientaliloru“ :

Érasi o declaramu, că nu bucuros ne ocupamu cu acésta afacere.

Noi din parte-ne n'am fi scormonitu cestiunea, dar fuseramu siliti.

Acei patru articoli ai nostri in acésta cestiune a produsu o adeverata revolutiune in pres'a româna; cantându-si si pres'a din Români'a hor'a sa. Cá si când storci lamâi'a pe ostriga, asia s'au svercolitu pecatosii; in atacurile inru s'a manifestatu óre-care nervositate, in declaratiunile loru ne-au acusat pe noi cu multe de tóte.

Dar numai gr.-orientalii, si gr.-orientalii cu totii. Tribunistii, pentru-că le-am indigitatu veleitatea confesionala (felekezeti turpiság) si intrigile, ér anti-tribunistii pentru aceea, căci le-am aretatu lumii slabiciunea.

Inse gr.-catolicii nici unu feliu de contra-declariuni sau combateri n'au facutu. Acesti'a sciú intr'adeveru, că tóte acelea asia sunt, dupa-cum au fost espuse de noi. Ér negarea celoru gr. or. nimicu nu valoréza Căci violenti'a, tendentiele antipatriotice dela ei provinu, manifestându-o pe cea dintâiu fatia cu gr. catolicii, ér pe cea din urma fatia cu institutiunile nóstre constitutionale. Cum se nu dica ei, că sunt nevinovati!

„Telegrafulu Românu“ a scrisu unu opu intregu in acéstu obiectu, încercându-se a combate cele sustinute de noi.

La timpulu oportunu, când nu vom avé alt'a de lucru, lu-vom face noi de rusine pe „Telegrafulu Românu,“ si asia credemu, că cu succesu multiamitoriu. Vom spune noi atunci multe adeveruri, care vor convinge lumea, că autonomi'a larga data gr. orientaliloru, nu face servitiu bunu constitutionalismului si simtiului patrioticu.

Cu acésta ocaziune, coregemu numai o sucitura a numitei foi.

„Telegrafulu Românu“ afirma, că e dreptu că „Tribun'a“ lucra in directiune antipatriotica, dar biseric'a gr. or. nu stă nici intr'o legatura cu ea.

Acést'a o recunóscemu. Statutul bisericiei gr. or. nicairi nu amintesce despre „Tribun'a“; asia dara ca corporatiune morala nu stă nici intr'o legatura cu „Tribun'a.“

Inse nu trebuie considerati de prosti toti ómenii, daca cine-va se face prostu. Nu trebuie crepatu firulu de peru.

„Tribun'a“ este sustienuta de unu consortiu. Consortiulu acest'a apoi este in mân'a greco-orientaliloru.

Se-i vedem numai, cine sunt acei'a: Nicolau Cristea, Zachari'a Boiu, preoti gr. or., membrii ordinari ai consortiului; Dr. Crisianu si Barciannu (Barcsan) profesori seminariali si consistoriali. Dimitru Cuntianu (Kunczan), profesor seminarialu, inspectoru si spiritualu din Sibiu, din jurulu metropolitului s'au alaturatu la acesti'a protopopii si preotii gr. or. din Bârgau, Seliste, Sighisior'a etc; toti acesti'a cu bani sustienu „Tribun'a,“ prin urmare se si silescu se o laticésca in tóte directiunile lumei, prin urmare se silescu se spriginésca cunoscutele tendentii ne-patriotice.

Nu este legatura acest'a? Maioritatea din membrii unei corporatiuni morale spriginése o întreprindere ne-patriotica.

Accentuezu inse, că de astadata nu vom tractá mai adéncu acésta cestiune.

Ce e dreptu in consortiulu care sustiene „Tribun'a“ sunt si greco-catolicii, — vre-o câtí-v'a. Acesti'a inse in prosti'a loru, că si iudovii cu Messi'a, nu sciú ce facu. Acesti'a nu observa, că se silescu a-si pune ei insisi latiu in grumazu, acelu latiu, cu care sunt ei sigrumati in privinti'a nationalitatii, alu semtiului constitutionalu si alu confesiunei. In acelu consortiu nu este nici unu preotu greco-catolicu, căci acesti'a bine sciú, că in aceea corporatiune greco-catolicii clocescu numai óue de cucu, si pe când vor esi din grăóce, ei insisi se vor mirá, ce jivini ciudate au esitu din óuele, care se credéu, că sunt de porumbu. Acesti catolicii ara si saména in tiarin'a greco-orientaliloru, si din saménti'a aruncata ei nu vor vedé nici unu rodu. Gârboveze-se deci sub acestu jugu, căci pentru alu loru grumazu este elu.

„Tribun'a“ nu raspunde la articolulu din „Telegrafu“ i-si dá inse silinti'a se faca fatia vesela la argumentele aduse de noi, si lumea se credá, că ea cu greco-catolicii e frate de cruce, si că între cele doue confesiuni nu este vrajba.

Inse este. In diarele loru bisericesci greco-orientalii di de di tot mai aspru navalescu contr'a greco-catoliciloru. Diariulu or. er. din Arad „Biseric'a si Scol'a“ ataca convingerea religioasa a greco-catolicului, saména neghina, că se póta secerá furtuna.

Despre acést'a cu alta ocaziune.

„Tribun'a“ insasi din indemnul confesionalu a tabaritu asupr'a „Gazetei“ gr. cat. din Brasiovu si si-a manifestatu deosebit'a s'a ura fatia cu ea. Si ur'a acést'a pe tóte terenele se manifestéza.

Ast'a asia nu e bine. Spiritulu bisericiei gr. or. trebuie reformatu. Din seminariulu clericalu si din institutul pedagogicu trebuie datu afara „Tribun'a,“ si foile politice maghiarofaga. Pentru-ce se se începá cu acést'a invetiamentulu? Trebuie schimbatu spiritulu, care amenintia autonomi'a bisericiei greco-orientale, acést'a e proprietatea bisericiei; câtív'a individi se nu o pericliteze, se nu puna in jocu celu mai frumosu dreptu.

* * *

Cá respunsu la aceste atacuri „Telegrafulu Romanu“ publica urmatoriulu articlu:

Cu cât bati ferulu mai multu, cu atáta devine mai vênjosu, si cu cât sunt mai mari greutátile, cari se punu in calea mersului nostru spre cultura, cu atáta mai mare trebuie se fie in noi dorinti'a de a esi invingatori, cu atáta mai evidenta trebuie se fie abnegatiunea in interesulu binelui comunu.

Greutátile cele multe ne otiulescu puterile, lupt'a continua cu elementele heterogene, ne face se fimu cu trezvie.

Conditiiunea principala inse e, ca noi se fimu un'a in defensiv'a, la care suntem condamnati, spre a puté apera cu demnitate positiunea, la care ne-au aventatu lieurirea de sóre in dile mai putiennu posomorite ca cele de acuma.

Nóue ne lipsesce acést'a conditiune principala.

Mai multu, in timpulu din urma s'a facutu o ruptura formalá si ómenii chiepati din oficiu la lucrare neobosita si uniforma in interesulu bisericiei, au datu mân'a cu neamicii bisericiei nóstre, nu le mai pasa de perirea bisericiei, numai se péra cu ea si a-

cei ómeni, pe cari o órba pisma, o ura invecchita i-a decretatu de obiectu alu persecutiunii loru.

Si de ani de dile se continua o lucrare neobosita contra bisericeii nóstre, si pana mai in tómn'a anului trecutu mijloculu principalu, cu care s'a purtatu acést'a lupta a fostu si pres'a.

Se scie, ca cu sistemu s'a persecutatu biseric'a, si s'a persecutatu in unu organu, cu care au statu si stau in legaturi barbati de tóta categori'a, cari ar fi chemati a fi stálpai unei desvoltári pacinice in biserica.

S'a trasu in tina capulu bisericii nóstre, s'au trasu in tina toti ómenii, cari s'au lipitu de elu, si au lucratu pentru aপরera intereselor bisericesci in aceste timpuri de grea cercare.

Fara frica de Dumnedieu s'au colportatu printre credinciosii nostri feliu de feliu de sciri sensationale, s'au inveninatu inim'a tenerei generatiunii, si cu sistemu s'au instreinat ómenii de catra biseric'a nóstra.

Si in modulu cum vorbesc diarulu „Kolozvár“ despre biserica nóstra a vorbitu deja si unu diuaru romanescu.

Pe noi tare ne-a durutu lupt'a purtata in acestu chipu contra bisericeii nóstre, accentuámu: lupt'a purtata contra bisericeii nóstre.

In timpulu din urma s'a ivitu o reactiune contra pornivilor de a ne surpá biseric'a.

Ne pare bine de directiunea sanatósa, ivita in timpulu din urma, nu putemu inse se ne oprimam durerea cea mare pentru perderile cauzate prin atacurile din trecutu, perderi, cari nu usioru se potu repará.

Indreptarea s'a facutu in urm'a intrarilor unor impregiurári esterne. Nu convingerea, ca reu si nedreptate s'a comis bisericeii si dignitarilor ei, nu acést'a caintia a fostu motorulu incetarilor persecutiunii, si tare ne tememu, ca daca nu s'au schimbatu ómenii, schimbarea impregiurárilor nu va avé viétia lunga.

Ne dóre scól'a, in care a crescutu generatiunea mai tenera in decursu de vre-o cinci ani, si tare ne tememu, ca urmarile ei se vor vedé in timpulu celu mai scurtu, atât la preotii si invetiatorii mai tineri cât si la poporulu, amagitu in bun'a s'a credintia despre biserica s'a.

Intre asemenea conditiuni trebue se lucramu astadi, intre asemenea conditiuni trebue se bagamu a-deverata viétia in institutiunile nóstre bisericesci.

Ne vom luptá cu neajunsurile din afara, cu ne-cazurile dintre noi, si vom merge inainte, ca-ci par-tea cea mai buna din viétia nóstra in lupta si supere o am petrecutu.

Vom avé de tienuta: binele bisericeii si mantuirea poporulu nostru prin biserica.

Predica pentru duminéc'a Fariseului si a Vamesiului.

(Pericop'a dela Luc'a 18, 9-14.)

„Totu celu ce se inaltia insusi, se vá umili; ér celu ce se umilece, se vá inaltia.“

Iubitiloru crestini!

De câte ori redicamu privirea nóstra esaminatóre la descoperirea supranaturala a lui Ddiu, carea si-a ajunsu perfectiunea sa in Christosu, Rescumperatoriulu si Mântuitoriu nostru, ni se intempla aceea, ce si la privirea descoperirii naturale a Atotintieptulu: pretutindenea ne vedemu incungiurati de o lume plina de minuni; din fie-care obiectu ne stralucesce ceva maretiu si minunatu; si adese ori ne vine greu a ne decide, cá unde se ne oprimu si se petrecemu mai multu cu cugetarea nóstra, si ce e pentru noi mai insemnatu si mai salutaru.

Câte odata inse nu putemu stá la indoiala; obiec-tulu, ce provóca atentiunea nóstra, e pre deplinu marcatu; ér invetiaturile si adeveturile ce ni-e vestesce sunt atât de evidente, încât nu le putemu ignorá, nu le putemu trece cu vederea.

Acést'a o probéza din destulu si evangeli'a de adi. Virtutea, ce ni-o propune, si vitiulu de care ne feresce, ambele sunt deplinu marcate in parabol'a ce a facutu Mântuitoriu, si invetiatur'a ce ni-o da asemenarea e esprimata in cuvintele: *Totu celu ce se inaltia insusi, se vá umili, ér celu ce se umilece, se vá inaltia.*

De ar petrunde adeveturulu acést'a in inimile vóstre, iubitiloru mei! mai cu seama intre grelele impregiurári a le vietii actuale. Dara spre scopulu acést'a se recere o pricepere adevurata a acestoru cuvinte, si spre acést'a, o atentiune nunumai a mintii, ci si a inimii. Dreptce, pentrucá se putemu petrunde in tain'a cuvintelor de susu, ve rogu se i-mi dati ascultare. Ne vom indreptá privirile la virtutea umilintiei, si vom vorbí despre aceea: ce este, in ce consta si cari sunt fructele, luminati fiindu intru acést'a de cuvintele parabolei in evangeli'a de adi.

Acel'a, carele ne-a chieamatu la fericire, *daca ne vom întórce si ne vom umili cá pruncii*, acel'a, se ne lumineze si binecuvinte.

Umilinti'a, iubitiloru mei! e calea ce duce la perfectiune, fara de dens'a nu esista virtute adevurata, chiar si serafimulu in stralucirea marirei sale ceresci, primesce frumseti'a sa cea mai marétia numai si numai prin umilinti'a. Fii luminei au remasu in intunerecu atunci, când i-a parasitu umilinti'a; *ei n'au statu in adevuratu si de aceea au caditu din fericirea vederi lui Ddiu in lepedarea dela fati'a Domnului.* Pentru aceea, atât T. V. cât si celu N. ne recomandá ne'ncetatu virtutea umilintiei, cá inceputulu redicarei neamulu omenescu din starea decadiuta. *Cei ce se umilescu, dice cartea lui Iovu, acei'a se vor inaltia, si acel'a carele i-si pléca ochii sei, acel'a se va mantui. Mândri'a omului, dice Solomon i-lu va nimici pre elu, ér celu umilitu va afla har.* De asemne dic si Apostolii: *Ddiu, stá in potriua celoru mândri, ér celoru umiliti le da char. Pentru aceea umilitive sub mán'a lui Ddiu, pentru cá se ve inaltie la timpulu seu. Nici unu trupu, invatia ei, se nu se laude inaintea lui Ddiu; cine voesce se se laude, acel'a sè se laude in Domnulu.*

Óre din acést'a cauza se nu ne fie iertatu a scóte la ivéla consciinti'a binelui, ce il avemu; si se nu ne fie iertatu a umblá si lucrá in consciinti'a demnitatii si prerogativelor nóstre, cu cari ne-a inzestratu grati'a parintelui nostru cerescu? *Aceea de iese din inima umilita, dice sântulu Grigorie, aceea nu póte se apara inaintea lui Ddiu cá mândrie; totulu atérna deci dela aceea, cá cum vom consi-*

derá noi binele ce îl avem: cá o urmare a meritului nostru propriu, s'au ca unu dar alu grației dumnedieesci.

Multi n'au conceputu adevratu despre umilintia! Nu e umilintia aceea, când nu recunoscemu; ci chiar desprețuim prerogativele naturei omenesci, ce le-a primitu ea dela creatorulu seu ce-lu pré bunu; nici e umilintia aceea când însine ne desconsiderámu si lucrámu într'acolo, ca si altii se ne desconsidera. Prin o astfeliu de injosire nu ajungemu la aceea stare de marire, despre care vorbesce evangeli'a nóstra. E dreptu, cá cu privire la binele ce îl avem, nu putemu decât se marturisimu cu Apostolulu: *Ce suntemu, suntemu prin harulu lui Ddieu*; dara ar fi o desconsiderare a acestui har, daca, chiar si pre unu momentu am uitá, ca in meritulu rescumperarei lui Isus Christosu au unu isvoru nesecat de haruri ceresci toti acei'a, cari îl cauta cu cáintia; si, cá demnitátea nóstra zace într'aceea, cá Domnulu ne-a chematu se fimu asemenea cu elu, spre care scopu ne-a si inzestratu elu cu multe daruri si mijloce de mântuire, ba chiar nici pre unulu-nascutu fiulu seu nu l'a crutiatu, numai pentru-cá se putemu deveni fii lui Ddieu.

Crestinulu adevratu trebue se póte in sinulu seu cunoscenti'a stricáciunei sale naturale, si a slabiciunei si nevrednicii sale cauzate prin pecatele proprii, nu mai putienu si convingerea, cá din starea ticalósa in care se afla nu se póte smulge cu puterea s'a propria; dara cu acést'a trebue se impreune si increderea fiésca basata pre promisiunile lui Ddieu, ca Domnulu prin grati'a s'a in Isus Christos îl va mântui si îl va duce la viétia vecinica, intru cât îl va cauta cu credintia vie si dragoste adevrata si intru cât se va luptá dupa ajutorulu duchului sânt, carele îl intaresce ca se póta umbla pe cáile adevrului si ale dreptáti.

Isus a disu parabol'a din evangeli'a de adi catra unii, cari se incredeau in sine, ca sunt drepti, si desprețuiau pre ceialalti.

Intru aceste, iubitoru mei! se exprima propriulu contrastu alu umilintiei adevrate. Departe de o atare inchipuire desiarta, ce se ridica pe sine preste tóte, si ce cugeta inaintea lui Ddieu mai bine la prerogativele decât la defectele sale, consta umilintia cea adevrata, umilintia in spiritulu lui Isus, mai vertosu in consciintia vie a ne-deplinatáti si nevrednicii nóstre inaintea lui Ddieu si a totalei nóstre aternári dela dinsulu; in consciintia: cá binele ce îl avem, e alu Domnului, ér reulu ce este intru noi, e al nostru. Ea are asiadara durerea sa, adeca consciintia vinovatiei proprii si a miseriei ce sta in legatura cu acést'a; are inse si bucuri'a s'a, si acésta e indurarea lui Ddieu si mântuirea in Christos, ce a purcesu din acést'a indurare; ambele se contopeseu in celu umilitu si se prefacu in acelu devotamentu carele îl caracteriséza. Celu umilitu se nisuesce in urm'a acestui devotamântu a-si indreptá intrég'a inima la Ddieu, cauta a-se aventá la bucuriile vietii vecinice prin suferintiele mortii ce a causat'o, si astfeliu umilintia sa póte fi numita, acuma aici pre pamentu, o continua inaltiare. Acést'a iubitoru mei! e conceptulu adevratu alu umilintiei, pre carele durere cei mai multi nu îl sciu, pentru-cá îi impedecea îngâmfarea lumei ca sè se cunósca in lumin'a evangeliiei, si se i-si ieie de modelu alu vietii lor proprie esemplulu umilintiei adevrate ce ni-lu da Mântuitorulu nostru.

Mai chiar ne devine conceputulu acést'a, daca vom cercá in ce consta umilintia, care este fiintia ei.

Doi ómeni, dice Ddieu-omulu in evangeliie, s'au suitu in templu cá sè se róge. S'au suitu se dice aici cu privire la loculu inaltu unde se afla templu. Dara suirea acést'a se póte luá si in intielesu mai inaltu, cáci mergerea nóstra la templu pentru de a ne rugá, e intodéun'a

o suire, daca adeca ne indómna la acést'a spiritulu celu adevratu alu rugaciunei, spiritulu umilintiei, carele tóte le afla in acél'a carele a facutu cerulu si pamentulu. Nu pentru amendoi ómenii a fost mergerea la templu, o suire in intielesulu acést'a.

Unulu din ei a fost fariseu, acést'a intra mai întâiu in templu si separându-se de ceialalti stá inainte si dicea: *Ddieule, i-ti multiamescu, cá nu sum cá ceialalti ómeni, rapitori, nedrepti, adulteri, s'au cá acestu vamesiu Postescu de dóue ori in septemána, dau dieciuiala din tóte ce castigu*. Prin putiene dar nimerite cuvinte caracteriséza Domnulu pre spiritulu celu ingamfatu, carele cu o orbire nespusa se indarjesce dela inceputu lui Ddieu, se redica preste frati, si in tóte ce cugeta si lucra, ne voesce decât sè se prêmáresca pre sine insusi. Acést'a e spiritulu, carele nu voesce se recunósca cu adevrata supunere referinti'a subordinata, in carea se afla fatia cu Ddieu si carele nici când nu voiesce sè se umilésca inaintea isvorului a tot ce e maretiu si stralucitu, cu adevrata convingere despre nevrednici'a s'a si a miseriei ce purcede din acést'a. Acést'a e spiritulu, carele pune mai mare pretiu pre opiniunile ratiunei sale arrogante, decât pre adevrerile vecinice, si carele chiar pentru acést'a i-si bate joc si ia in risu credintia cea dumnedieésca, de care se lapada cu nepasare. Acést'a e spiritulu care considera tóte darurile si binecuventările ceresci, cá o plata binemeritata; carele primesce dar preste dar, fara ca se multiamésca daruitorulu; carele in inchipuinea sa nebuna se ridica preste toti cáti îi vede in giurulu seu, si carele cu nerusinare striga: eu am lumina, eu adevrulu, eu dreptatea, tóte ceialalte sunt intunerecu si insielaciune. Acést'a e spiritulu, carele striga contr'a provedintiei dumnedieesci, acúsându-o de nedreptate atunci, când conduce ea pre celu muritoriu prin ispité.

Astfeliu se adeveresce aceea ce dice sântulu Augustinu: *Ddieu fuge de acél'a, carele se inaltia pre sine insusi*.

Celalaltu, carele dupa parabol'a nóstra s'a suitu in templu sè se róge, a fost unu vamesiu. Acést'a stá de departe, nu void nici ochii se-i redice spre ceriu, ci privindu in josu i-si batea pieptulu si dicea cu inima sdrobita; *Ddieule, milostivu fi mie, pecatosului!* Érasi cu putiene dar fórté nimerite cuvinte, ne dá Ddieu-omulu o icóna minunata despre umilintia cea adevrata!

De unde atáta frica de Ddieu, carea ni se arata aici asia de frumosu, si carea exprima atât de credinciosu referinti'a creaturei fatia de creatorulu seu, a pacatosului fatia de judecatorulu si respaltatorulu seu, a fiului neascultatoriu fatia de parintele seu cerescu, încát însusi launtrulu nostru dice: asia trebue se faca toti, cáti sunt deplinu consciinti de referinti'a lor cu Ddieu? Vedeti acést'a e fiintia umilintiei adevrate carea recunósce pre Domnulu, ca pre stapânulu seu, si se róga lui cu spiritulu si adevrulu.

De unde atáta zdrobire interna, de unde consciintia vinovatiei inaintea celui Pré inaltu, de unde cuvintele: *Dómne, sum nevrednicu cá se me apropriu de tine; numai tu me poti face vrednicu, me poti indreptá, me poti face fiulu grației tale?* Vedeti, acést'a e umilintia cea adevrata carea marturisesce: nu este alta mântuire si nu este alta scapare decât in Ddieu, si in acél'a, pre carele l'a trimsu ca se nu perimu ci se avem viétia de veci.

De unde acést'a retragere modesta, carea departe de ori-ce ambitiuine desiarta, e gat'a de a recunósce vrednici'a mai mare a altui'a cu atât mai multu, cu cât mai vie e consciintia nevrednicii proprie inaintea lui Ddieu? Vedeti acést'a e fiintia umilintiei adevrate carea nu ne lasa, pre langa sarcia'a gresielorulu si pecatelorulu ce ne apasa, se ne

mai ocupăm si de defectele si smintele fratilor nostri si carea ne face se marturisimu inaintea celui ce cunoșce ~~inim'a si rerunchii~~, multimea si greutatea pacatorulu nōstre, rugându-lu: Ddieule, milostivu fi mie pacatosulu!

Acést'a este umilirea, la carea ne duce smereni'a crestina; si că dens'a intr'adeveru e calea ce duce la adeverat'a inaltiare, ne probéza Mântuitorulu dicându: *Dicu voue, că acest'a s'a dusu îndreptatu la cas'a sa, acel'a nu.*

Nu voescu se ve intrebu, iubitorulu mei, câti dintre voi, că luptatori credinciosi ai lui Isusu Cristos, au purtat acest'a arma a umilintii; nu voescu se ve intrebu, câti dintre voi, asemenea vamesiului din evanghelie, au venit la rugaciune in cas'a Domnului cu adeverata umilintia in inim'a lor? Eu nu voescu se ve intrebu, câti dintre voi se sciu liberi, de tot liberi, de mândri'a Farișeului, carea chiar in sanctuariulu Domnului a cutezatu se pecatuiesca, contr'a lui Ddieu si a fratiloru sei. Dara trebuie se ve spunu, că spiritulu timpulu nostru, nu e spiritulu umilintiei crestine, spiritulu unei mândrii si ingamfari perverse. De aici aroganti'a cu carea ratiunea calca marginile puse ei; de aici increderea in puterile proprii, carea nimicesce tōta cumpetarea; de aici sfi'al'a de a-si îndreptă cugetele sale la Ddieu, de aici opunerea contra legiloru si drepturiloru domnedieesci si civile.

At-i auditu că numai prin umilirea cea adeverata ne vom inaltia; deci veti sci, că ce, si cum trebuie se lucrati, pentruc'a se combateti si biruiti spiritulu celu mândru alu timpulu nostru, atât in voi insive, cât si in alti, încât vi este acést'a cu putintia. Calea lui Isus, e calea umilintiei, deci si calea nōstra e calea umilintiei, si toti câti vor umblá pre calea acést'a vor urmá lui Cristosu în prēmarierea s'a. Aminu!

D i v e r s e .

* *Comitetulu reuniunei femeiloru romane din Arad si provintia* s'a intrunitu Vinerea trecuta in siedintia, si in vederea trecerii din viétia a zelōsei si distinsei sale presiedinte *Hermin'a Popoviciu Desseanu* a luat urmatōrele concluse:

1. S'a datu espresiune de condolentia pentru trecerea din viétia a devotatei sale presidente; si s'a decisu a-se exprimá condolintia familiei remase in doliu.

2. S'a decisu a-se edá din partea comitetulu unu anuciu funebru.

3. Sè-se depuna pre sicriulu defunctei o cununa cu inscriptiunea: „distinsei si nevităței sale presidente“ *Hermin'a Popoviciu Desseanu*. „Reuniunea femeiloru romane din Arad si provincia.“

4. In vederea, ca reuniunea a luat doliulu, *balulu reuniunei femeiloru romane din Arad si provintia* anuciatu pre 9/21 Februaru a. c. se amana pre timplu nedermitatu avendu a se anucia acést'a publiculu prin jurnale.

5. *Comitetulu reuniunei* va participá in corpore la inmormentare.

6. Adunarea generala ordinaria a reuniunei, anuciatu pre 9/21 Februaru a. c. se va tiené în aceeasi di la 10 óre sub presidiulu dnei vicepresiedinte *Aureli'a Belesiu*.

* *Concertulu plugariloru din Paulisii* se amana pe 14. Februaru st. n.

* *Cutremuru de pamentu*. Din Checi'a-romana ni-se scrie, ca in 24 Ianuariu nou s'a intemplat unu cutremuru de pamentu, carele a tienutu cam 6 minute. S'au spartu ferestre la mai multe case.

C o n c u r s e .

Pre bas'a si sub conditiunile stipulate in decisulu Ven. Consistoriu diecesanu dtto. 24. Novembre 1888. Nr. 4538, care decisu se póte vedea in cancelar'a oficiulu protopresbiteralu din Lipov'a, — infintiandu-se o capelania temporală pre langa veteraniu preoti actuali din opidulu Lipov'a, (cottulu Timisiu) prin acést'a se escriu concursu cu terminulu de 30 de zile dela prim'a publicare.

Emolumentele impreunate cu acést'a capelania sunt:

1. Folosirea sesiunei parochiei remase vacante dupa reposatulu preotu *Ion Schelegia*.

2. Venitele stolare si birulu dela parochi'a vacanta, dupa ce acést'a se va face egala cu celelalte parochii, conform decisulu comit. parochialu din 6/18. Dec. 1888.

Aceste venite computeate in bani dau unu venitu anualu de 660 fl.

Capelanulu alegendu avēdu purtari bune, dupa încetarea din viétia a uni'a dintre cei doi parochi veterani, va urmá de parochu in parochi'a ce ar deveni vacanta, ér parochi'a remasa de reposatulu *Ion. Schelegia* se va reduce.

Recurentii la acést'a capelania au a dovedi cualificatiune pentru parochiile de cl. a dou'a observandu-se in sa ca recurrentii ce vor avea cualificatiune pentru parochii de cl. prima vor fi preferiti, — ér recursele loru instruite conform dispositiuniloru regulamentulu pentru parochii, adresate comitetulu parochialu, au a le subscerne pana la terminulu sus indicatu parintelui protopresbiter Voicu Hamsea, in Lipov'a (B. Lippa) si au a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatōre la st. Biserica spre a-si aretá desteritatea in cele rituale, respective in predicare.

Lipov'a, 8/20. Ianuariu 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p., prot.

In urmarea decisulu Consistorialu gr. or. oradanu de dtto 19/31 Dec. 1888 Nr. 1015 B. pentru indeplinirea definitiva a parochiei *Hidislēnan*, protopresviteratulu Beinsiulu se escrie concursu pe langa urmatōrele emolumente:

a) Cas'a parochiala cu 2 chilii, gradina nu altcumu si un'altel ce suntu de lipsa la casa, poiata, colnitiya etc. cu unu venitu de 80 fl. b) Pamentulu parochialu $\frac{3}{8}$ cu unu venitu de 180 fl. c) Din biru dela 115 case unu venitu de 80 fl. d) Dela inmormentari mari, si mici, 40 fl. e) Dela cununii 20 fl. — Sum'a: 400 fl. afara de acestea mai suntu si alte venituri din masluri, rogatiuni, festanii estrase si alte accidentii.

Doritorii de a ocupá acést' parochie decl. III. sunt avisati a-si trimite recursele adresate Comitetulu parochialu protopresviterulu tractualu *Eli'a Mog'a*, in Rabagani pana la 11/23. Fauru a. c. éra in 12/24 Fauru se va tiené alegerea pofindu-se recurrentii pana la diu'a alogerei a-se presentá la biserica din locu, spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Datu din Siedinti'a Comitetulu parochialu tienuta in 9/21 Ianuariu 1889.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoierea mea: ELI'A MOG'A m. m. protopresviterulu Beinsiulu.